

USTAWA

z dnia 2008r.

o ustanowieniu "Programu modernizacji Służby Celnej w latach 2009-2011"

Art. 1. 1. Ustanawia się "Program modernizacji Służby Celnej w latach 2009-2011", zwany dalej "Programem".

2. Program jest realizowany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych zwanego dalej „ministrem” i dyrektorów izb celnych.

3. Do Programu nie stosuje się przepisu art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.¹⁾).

Art. 2. 1. Program ma na celu stworzenie warunków do pełnej realizacji ustawowych zadań Służby Celnej oraz istotną poprawę skuteczności jej działania.

2. Przedsięwzięcia związane z realizacją Programu obejmują:

- 1) zakup, wymianę oraz modernizację wyposażenia Służby Celnej w zakresie:
 - a) środków transportu,
 - b) broni osobistej,
 - c) sprzętu laboratoryjnego,
 - d) sprzętu do kontroli;
- 2) budowę nowych i poprawę stanu technicznego użytkowanych obiektów z uwzględnieniem ich dostosowywania do potrzeb systemów teleinformatycznych;
- 3) przekazanie środków na fundusz operacyjny, utworzony na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia... o Służbie Celnej (Dz. U. Nr ...);
- 4) wypłatę świadczeń z tytułu włączenia środków specjalnych do wynagrodzeń za rok 2005, dla pracowników korpusu służby cywilnej przeniesionych w okresie od 1 września 2003 r. do 31 grudnia 2004 r. do Służby Celnej z urzędów kontroli skarbowej i urzędów skarbowych, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pracują bądź pełnią służbę w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej;
- 5) wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń i wynagrodzeń w Służbie Celnej.

Art. 3. 1. Program jest finansowany z budżetu państwa.

2. Ogólna kwota wydatków na realizację Programu w latach 2009-2011 wyniesie 728 296 tys. zł, w tym: w 2009 r. – 258 335 tys. zł, w 2010r. – 244 596 tys. zł oraz w 2011 r. – 225 365 tys. zł.

3. Podział kwot, o których mowa w ust. 2, na poszczególne przedsięwzięcia określa załącznik do ustawy.

4. Wysokość wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy, umożliwiająca wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 5 wynosi od dnia:

- 1) 1 stycznia 2009r. – 2,50;

- 2) 1 stycznia 2010r. – 2,67;
- 3) 1 stycznia 2011r. – 2,81.

Art. 4. 1. Minister sprawuje nadzór nad realizacją przedsięwzięć związanych z wykonywaniem Programu.

2. Minister dokonuje oceny realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz wielkości wydatkowanych środków budżetowych przeznaczonych na realizację Programu.

3. Minister może dokonywać przeniesień planowanych wydatków pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami.

Art. 5. W celu realizacji Programu mogą być zawierane umowy wieloletnie, do których nie ma zastosowania art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

Art. 6. Minister przedstawia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie do dnia 30 kwietnia danego roku, informację o realizacji Programu za rok poprzedni.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Załącznik do ustawy
z dnia (poz.)

w tysiącach złotych

Lp.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.	Razem
1	Zakup i wymiana sprzętu transportowego	14 992	12 410	13 674	41 076
2	Wyposażenie funkcjonariuszy Służby Celnej w broń osobistą	5 000	300	300	5 600
3	Zakup, wymiana i modernizacja sprzętu laboratoryjnego	2 500	4 000	4 500	11 000
4	Zakup, wymiana i modernizacja sprzętu do kontroli	44 500	67 000	74 488	185 988
5	Budowa nowych i modernizacja użytkowanych obiektów	49 744	88 964	72 275	210 983
6	Fundusz operacyjny	1 280	1 280	1 280	3 840
7	Świadczenia z tytułu włączenia środków specjalnych	7 281	0	0	7 281
8	Wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń i wynagrodzeń w Służbie Celnej	133 038	70 642	58 847	262 527
OGÓŁEM		258 335	244 596	225 365	728 296

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem regulacji jest ustanowienie Programu, którego realizacja doprowadzi do wzmocnienia Służby Celnej poprzez wdrożenie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy Służby Celnej, doposażenie w sprzęt do kontroli oraz środki transportu, budowę bądź modernizację obiektów.

2. Podmioty, na które będzie oddziaływać akt prawny

Realizacja ustawy będzie miała istotny wpływ na skuteczność działania Służby Celnej nadzorowanej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Regulacja będzie oddziaływała w szczególności na funkcjonariuszy celnych i pracowników zatrudnionych w Służbie Celnej.

Zakresem podmiotowym oddziaływania regulacji zostaną objęci również producenci wyposażenia specjalnego, sprzętu transportowego oraz uzbrojenia wykorzystywanego przez Służbę Celną.

Realizacja ustawy wpłynie również na otoczenie biznesowe /podmioty realizujące wymianę towarową z krajami trzecimi, podmioty dokonujące obrotu towarami akcyzowymi, podmioty funkcjonujące na rynku gier/, które będzie mogło oczekiwać lepszej obsługi ze strony Służby Celnej.

3. Konsultacje społeczne

W ramach prac roboczych założenia ustawy były przedstawione związkom zawodowym działającym w Służbie Celnej. Projekt ustawy był też przedmiotem roboczych konsultacji ze związkami zawodowymi w dniach 31 marca – 2 kwietnia 2008r. W ramach konsultacji społecznych projekt ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Celnej w latach 2009-2011” będzie przekazany do zaopiniowania organizacjom zawodowym funkcjonującym w Służbie Celnej. Projekt był również konsultowany z Radą Celno-Akcyzową, powołaną jako organ opiniotawczo-doradczy w sprawach celnych przy Ministrze Finansów. Projekt będzie poddany również, w ramach strony internetowej Ministerstwa Finansów, szerokim konsultacjom społecznym.

4. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora publicznego

Na realizację przedsięwzięć objętych Programem w latach 2009-2011 zakłada się wydatki Służby Celnej w regulowanych obszarach na łączną kwotę 734 846 tys. zł, w tym: w 2009 r. – 285 588 tys. zł, w 2010 r. – 253 471 tys. zł oraz w 2011 r. – 195 787 tys. zł.

Skutki finansowe związane z wejściem ustawy w życie zostaną pokryte z budżetu państwa. Szczegółowy podział wydatków na poszczególne zadania zawiera załącznik oraz uzasadnienie do ustawy.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Nie jest możliwe określenie bezpośredniego wpływu regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Ulokowanie w krajowych zakładach regularnych i wieloletnich zamówień przyczyni się do pozytywnych zjawisk na rynku pracy, zaś fakt użytkowania przez Służbę Celną np. sprzętu do kontroli czy środków transportu może wpłynąć na podniesienie poziomu konkurencyjności polskich producentów – także poza rynkami unijnymi. Niewprowadzenie w życie Programu, biorąc pod uwagę aktualną sytuację na rynku pracy, przy utrzymującym się poziomie wynagrodzenia może skutkować w przyszłości problemami z pozyskaniem kandydatów do Służby Celnej. Doposażenie w ramach programu pozwoli na lepszą ochronę rynku przed nieuczciwą konkurencją, nielegalnymi działaniami gospodarczymi oraz napływem towarów zagrażających bezpieczeństwu konsumentów.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Regulacja będzie miała pośredni wpływ na sytuację i rozwój regionów. Odpowiednio wzmocniona kadrowo i sprzętowo Służba Celną na szczeblu lokalnym będzie w stanie skuteczniej zapobiegać przestępczości, a także zwalczać wszelkie jej przejawy. Pozwoli również na sprawniejszą realizację obowiązków związanych z obsługą przedsiębiorców uczestniczących w wymianie towarowej z krajami trzecimi oraz obrocie towarami akcyzowymi. Regulacja tym samym powinna pozytywnie wpłynąć na atrakcyjność inwestycyjną regionów oraz poczucie bezpieczeństwa ich mieszkańców.

7. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Materia ustawy nie jest regulowana prawem unijnym.

-
- 1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005r. Nr 169, poz. 1420 z 2006r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791, Nr 140, poz. 984).

UZASADNIENIE

Zadania Służby Celnej wynikają z ustawodawstwa, polityki celnej Unii Europejskiej i z prawa krajowego oraz roli jaką pełni Służba Celna w ramach realizacji polityki rządu Rzeczypospolitej Polskiej. Celem projektu ustawy „Program modernizacji Służby Celnej w latach 2009-2011” jest pełna realizacja zadań Służby Celnej, która zawiera wszystko, co administracja celna stawia sobie za cel aktualnie i w przyszłości i co stanowi najbardziej ogólne kryterium oceny jej działalności. Przyjęcie projektu pozwoli Służbie Celnej Rzeczypospolitej Polskiej na:

- 1) zapewnienie ochrony społeczeństwa przed zagrożeniami,
- 2) ułatwianie legalnej działalności gospodarczej i wspieranie konkurencyjności gospodarki wspólnotowej,
- 3) ochronę rynku Wspólnoty przed nieuczciwym i nielegalnym handlem,
- 4) zabezpieczenie interesów finansowych Wspólnoty i państw członkowskich.

- zarządzając granicą zewnętrzną Unii Europejskiej, współpracując z innymi służbami w celu zwalczania nadużyć, zorganizowanej przestępczości transgranicznej i terroryzmu oraz stosując prawo, w tym umowy międzynarodowe, przy zachowaniu zasad gospodarności, uczciwości, obiektywizmu, profesjonalizmu i etyki zawodowej.

Przedłożenie projektu jest następstwem stanowiska strony rządowej przedstawionego funkcjonariuszom celnym pod koniec stycznia 2008 r. Przyjęcie projektu ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Celnej w latach 2009-2011” - nawiązującego do ustawy z dnia 12 stycznia 2007r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” (Dz. U. Nr 35, poz. 213) - pozwoli w perspektywie trzyletniej na lepszą realizację zadań. Program będzie też środkiem służącym rozwojowi Służby Celnej w najbliższych latach, w szczególności wobec realizacji nowych wyzwań i oczekiwań ze strony podmiotów gospodarczych jak również Unii Europejskiej.

Obecnie rola administracji celnej ulega dużym zmianom spowodowanym z jednej strony bardzo znacznym wzrostem konsumpcji i handlu międzynarodowego, a z drugiej strony - istniejącym zagrożeniem terrorystycznym, zorganizowaną przestępczością oraz handlem towarami

niebezpiecznymi. Z tego względu tradycyjna rola organów celnych, ograniczona dotychczas do funkcji wyłącznie fiskalnych, uległa daleko idącej modyfikacji, a jego zadania w ramach unii celnej zostały znacznie rozszerzone.

Administracja celna odgrywa obecnie istotną rolę w utrzymaniu równowagi pomiędzy zapewnieniem ułatwień i uproszczeń dla wiarygodnych i uczciwych przedsiębiorców, co związane jest bezpośrednio ze zwiększeniem zasad konkurencyjności (zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej) oraz z potrzebą zapewnienia na granicach zewnętrznych i wewnątrz Wspólnoty zasad bezpieczeństwa i ochrony społeczeństwa oraz środowiska, a także przeciwdziałania nieuczciwym i nielegalnym praktykom handlowym.

W celu skutecznego i efektywnego wykonywania swoich zadań Wspólnota Europejska podjęła szereg działań, w tym:

- 1) stworzenie podstaw prawnych dla nowych zadań administracji celnej, czyli opracowanie rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego ustanawiającego Zmodernizowany Kodeks Celny (Wspólne Stanowisko Rady – O.J. Seria C nr 298/E z 11 grudnia 2007 r.), do którego w chwili obecnej przygotowywane są przepisy wykonawcze,
- 2) w celu wykonania regulacji zawartych w Zmodernizowanym Kodeksie Celnym Parlament Europejski i Rada przyjęły w dniu 15 stycznia 2008 r. Decyzję w sprawie eliminowania papierowej formy dokumentów w sektorach ceł i handlu (O.J. Seria L nr 23/21 z 26 stycznia 2008 r.), która stworzy podstawy do wdrożenia szeregu systemów informatycznych w całej unii celnej, pozwalających na szybką i bezpieczną komunikację elektroniczną pomiędzy wszystkimi osobami/instytucjami włączonymi w handel międzynarodowy, co jest istotne dla ułatwienia wymiany handlowej i równocześnie umożliwia zapewnienie skuteczności wzmocnionych kontroli celnych.

Mając na uwadze konieczność wprowadzenia w życie nowych zadań administracji celnej Komisja Europejska opracowała „Strategię dotyczącą rozwoju Unii Celnej” (Komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 2 kwietnia 2008 r.) Komisja Europejska stwierdza w nim m.in., że dla osiągnięcia wyznaczonych celów konieczne jest posiadanie sprawnej, wyszkolonej i kompetentnej służby celnej, wyposażonej w odpowiednie uprawnienia oraz środki techniczne, a także modyfikacja i modernizacja metod pracy tej służby Tylko głęboki proces reformy administracji celnej i odpowiednie zabezpieczenie finansowe tego procesu pozwoli na sprawne i efektywne wykonywanie przez nią nowych zadań.

Doceniając wagę wspomnianego dokumentu Rada Unii Europejskiej przygotowała projekt Konkluzji w sprawie strategii dotyczącej Unii Celnej, w którym podkreśla, iż działania organów celnych powinny mieć na celu wzrost konkurencyjności. Osiągnąć to można poprzez ułatwienie legalnego handlu - w szczególności poprzez wprowadzenie systemu „Jednego Okna” oraz oceny nowych metod kontroli. Należy przy tym zwrócić uwagę na wzmocnienie bezpieczeństwa, zwłaszcza w zakresie walki z naruszeniami praw własności intelektualnej i wzmocnienie zdolności szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych, a także na ochronę interesów finansowych Wspólnoty Europejskiej i państw członkowskich, zwalczanie nadużyć finansowych oraz zacieśnienie współpracy z przedsiębiorcami i innymi organami rządowymi, organizacjami międzynarodowymi i krajami trzecimi.

Dokumentem, który również określa kierunek rozwoju służby celnej a co za tym idzie determinuje wydatki ujęte w ramach Programu modernizacji jest dokument opracowany przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. cła i podatków tzw. Customs Blueprint. W przedmiotowym dokumencie wyznaczone zostały standardy dla wszystkich obszarów działalności Służby Celnej, m.in. infrastruktura, sprzęt, informatyzacja.

W ciągu trzech lat z budżetu państwa przeznaczenie i wykorzystanie środków na realizację Programu w kwocie 728 296 tys. zł zapewni unowocześnienie wyposażenia i sprzętu, powstrzyma postępującą dekapitalizację użytkowanego sprzętu, wyposażenia oraz obiektów infrastruktury. Pozwoli odbudować zasoby infrastruktury Służby Celnej i funkcjonować jej, w roli nowoczesnego otwartego partnera współpracującego z sektorem handlu ale jednocześnie, dbającego o interesy podatkowe, bezpieczeństwo i ochronę obszaru Polski i Wspólnoty. Stanowiąc będzie także, podstawę do lepszej współpracy z innymi organami administracji rządowej oraz przygotuje Służbę Celną do skuteczniejszego działania w sytuacjach kryzysowych przygotowując ją do realizacji nowych wyzwań związanych z porządkiem publicznym.

Program, pomimo wskazania we wszystkich dokumentach strategicznych dotyczących kierunku rozwoju Służby Celnej, nie obejmuje obszaru teleinformatyki. Taki stan rzeczy nie oznacza jednak, iż obszar ten został pominięty. Nie ujęcie rozwoju informatyzacji w Programie wynika z faktu, iż Służba Celną w latach 2008-2013 będzie realizowała program dotyczący wdrożenia inicjatywy *e-customs*, który został zainicjowany na poziomie europejskim. Środki finansowe na realizację tej inicjatywy zostaną pozyskane ze środków funduszy strukturalnych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Inicjatywa *e-customs* została uwzględniona w obwieszczeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013.

Nowoczesny sprzęt i infrastruktura techniczna to zasadniczo niezbędne elementy warunkujące sprawne i skuteczne realizowanie zadań nałożonych na Służbę Celną. Niemniej jednak, równie istotnym dla działania Służby Celnej jest czynnik ludzki. W związku z tym, przygotowany Program przewiduje wzmocnienie motywacyjnych systemów uposażeń funkcjonariuszy, umożliwiających poprawę poziomu ich wynagradzania i dostosowanie do charakteru, specyfiki realizowanych zadań, odpowiedzialności i ich uciążliwości. Budowa motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy wprowadzana w oparciu o nowoczesne struktury organizacyjne jest jednak możliwa jedynie w sytuacji dodatkowego dofinansowania Służby Celnej. Ustawa umożliwi jednocześnie wzmocnienie czynnika cywilnego w formacji, poprzez przeniesienie funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowiskach niezwiązanych bezpośrednio z ustawowymi zadaniami formacji do korpusu służby cywilnej.

Wieloletnie opóźnienia oraz aktualny, często wręcz nie do zaakceptowania, stan niektórych obszarów działalności Służby Celnej wymagają szybkiego i znacznego zwiększenia nakładów środków budżetowych oraz przedstawienia ich w dłuższej perspektywie czasowej niż perspektywa roczna. Fakt ten został również zauważony przez Najwyższą Izbę Kontroli. W Informacji o wynikach kontroli

prorowadzonej przez NIK w zakresie *przygotowania Służb Celnych do wykonywania na północno-wschodnim i wschodnim odcinku granicy na odcinku granicy państwowej zadań związanych z akcesją Polski do Unii Europejskiej w latach 2002-2005*, zwrócono uwagę na brak dostatecznej ilości środków finansowych, które spowodowały, iż „(...) nie przeprowadzono niezbędnych remontów bazy lokalowej, utrzymywano ograniczenia w zakresie remontów i eksploatacji samochodów oraz częstotliwości konserwacji (...)”

Wielkości nakładów w latach 2009-2011, z podziałem na kategorie wydatków, określa załącznik do ustawy.

Zakup i wymiana sprzętu transportowego

Właściwa realizacja zadań Służby Celnej wymaga odpowiedniego wyposażenia w środki transportu. Obsługa podmiotów w procedurze uproszczonej oraz podmiotów wymagających obsługi w ramach szczególnego nadzoru podatkowego wymusza korzystanie ze środków transportu. Również wydziały zwalczania przestępczości, w tym grupy mobilne, aby wykonywać swoje czynności muszą korzystać ze specjalistycznych środków transportu. W celu zaspokojenia potrzeb związanych z doposażeniem Służby Celnej w środki transportu w latach 2005-2007 korzystano z programów pomocowych dostępnych dla administracji publicznej. W roku 2005 zakupiono ze środków Funduszu Schengen dla potrzeb Wydziałów Zwalczania Przestępczości działających w pasie przygranicznym 66 samochodów (16 samochodów specjalistycznych, 9 samochodów terenowych, 16 samochodów kombi/van, 9 samochodów kombi, 16 samochodów dla przewodników psów). Na doposażenie grup mobilnych działających w Służbie Celnej w środki transportu, w roku 2007 pozyskano również fundusze z Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

W 2006 r. funkcjonariusze Wydziałów Zwalczania Przestępczości przeprowadzili ponad 40 tysięcy działań kontrolnych, w roku 2007, przeprowadzono ponad 178 tysięcy działań kontrolnych. Jednym z efektów kontroli przeprowadzanych przez Wydziały Zwalczania Przestępczości jest ujawnianie nielegalnie wprowadzanych do obrotu wyrobów tytoniowych, alkoholu, narkotyków i wyrobów objętych ochroną własności intelektualnej.

W roku 2006 ujawniono ponad 472 mln. sztuk papierosów natomiast w roku 2007 liczba ta przekroczyła 503 mln. sztuk. Wyrobów alkoholowych w roku 2006 ujawniono ponad 218 tys. litrów a w roku 2007 ponad 202 tys. litrów. Narkotyków i sterydów anabolicznych w roku 2006 ujawniono: 881 966 gramów narkotyków, 157 137 sztuk tabletek, w roku 2007 było to 415 897 gram narkotyków i 704 446 sztuk tabletek. W roku 2006 zatrzymano ponad 2,6 mln sztuk towarów podrabianych i

pirackich, w roku 2007 liczba ta wyniosła ponad 6 mln sztuk. Ponadto zatrzymaniu przez Wydziały Zwalczenia Przystępczości podlegały towary nie spełniające norm bezpieczeństwa i jakości określonych w Dyrektywach EU i polskich przepisach wewnętrznych. Zatrzymaniu podlegały min. maszyny, akumulatory, zabawki dla dzieci, wyroby AGD i RTV, wyroby medyczne i podzespoły elektroniczne.

Aktualne potrzeby Służby Celnej w zakresie środków transportu wynoszą 18 740 tys. zł.

Zakładane jest, iż potrzeby z najwyższym priorytetem zostaną w 80 % realizowane w roku 2009.

Przyjęto, że w pierwszej kolejności zakupione zostaną samochody na wymianę pojazdów o najwyższym stopniu zużycia, a tym samym nieekonomiczne w eksploatacji, o wysokiej awaryjności (pojazdy z roku 2000 i starsze). Wprowadzone zmiany w zakresie kontroli obrotu wyrobami akcyzowymi i zastąpienie stałych nadzorów kontrolami doraźnymi wywołały potrzebę dodatkowego doposażenia w środki transportu również komórek szczególnego nadzoru podatkowego. W roku 2010 zaplanowano zakup około 225 pojazdów dla wskazanych komórek, co stanowi połowę szacowanego zapotrzebowania dla tych komórek. Jednocześnie w przygotowywanej ustawie o Służbie Celnej zaprojektowano przepis umożliwiający wykorzystanie prywatnych środków transportu w celach służbowych. Podejście takie pozwoli na ekonomiczne i gospodarne wydatkowanie środków publicznych.

W ramach realizacji projektu Phare 2002 w roku 2004 Służba Celna zakupiła 3 łodzie patrolowe, które wykorzystywane są przez mobilne grupy morskie podlegające pod Izby Celne w Szczecinie, Gdyni i Olsztynie. Łodzie te w kolejnych latach były systematycznie doposażane. Czas eksploatacji łodzi został określony przez producenta na 10 lat. Po 3 latach użytkowania łodzi można potwierdzić, iż powyższy okres został właściwie oceniony. Obecnie zidentyfikowano potrzebę zakupu jednej jednostki pływającej typu RIB (ang. rigid-inflatable boat), która pełniłaby służbę w trzech wymienionych izbach celnych. Jednostka taka, winna operować we właściwości morskiej izb celnych według lokalnych potrzeb (wparcia w trudniejszych scenariuszach operacyjnych) lub też w przypadku długoterminowej awarii jednej z łodzi patrolowych. Uwzględniając powyższy zakup łodzi planowany budżet na rok 2010 przeznaczony na zakup środków transportu wynosi 12 410 tys. zł.

W roku 2011 zaplanowano wymianę środków transportu zakupionych z Funduszu Schengen w roku 2005. Ze względu na zakończony ponad pięcioletni okres użytkowania oraz prognozowany przebieg (kilometraż) niezbędne będzie dokonanie wymiany tych samochodów. Mając na uwadze wzrost cen przyjęto, iż budżet niezbędny do pokrycia kosztów wymiany samochodów w roku 2011 powinien wynieść 13 674 392 zł.

Służba Celna	2009	2010	2011	Razem
Planowane wydatki	14 992 000 zł	12 410 000 zł	13 674 392 zł	41 076 392 zł

Wyposażenie funkcjonariuszy Służby Celnej w broń osobistą

Aktualnie funkcjonariusze celni nie mają uprawnień do posiadania i użycia broni palnej. Wobec projektu ustawy o Służbie Celnej, w którym przyznano funkcjonariuszom celnym wykonującym zadania związane z bezpośrednim zagrożeniem dla życia i zdrowia, prawo do posiadania i użycia broni palnej, niezbędnym jest wyposażenie funkcjonariuszy celnych w broń osobistą. Pełne koszty zakupu broni osobistej dla funkcjonariuszy celnych oraz szkoleń i jej serwisowania w latach 2009-2011 prezentuje poniższa tabela.

Służba Celna	2009	2010	2011	Razem
Planowane wydatki	5 000 000 zł	300 000 zł	300 000 zł	5 600 000 zł

Zakup, wymiana i modernizacja sprzętu laboratoryjnego

Służba Celna w celu doposażenia funkcjonujących w ramach jej struktur laboratoriów celnych aktywnie wykorzystywała możliwości stworzone przez program przedakcesyjny Phare. W celu utrzymania wysokich standardów jakości wykonywanych analiz, biorąc pod uwagę zaawansowane

technologie, zachodzi konieczność doposażenia laboratoriów celnych w nowoczesny sprzęt spełniający międzynarodowe parametry jakości pozwalające utrzymać posiadane akredytacje.

Ze względu na rolę, jaką odgrywają laboratoria celne również Komisja Europejska w tzw. blueprintach celnych zwróciła na nią uwagę poświęcając im oddzielny rozdział w przywołanym dokumencie. Zapisy w blueprintach m.in. wskazują na konieczność doposażenia laboratoriów celnych w sprzęt umożliwiający zapewnienie wsparcia działań kontrolnych prowadzonych przez funkcjonariuszy celnych poprzez badanie pobranych próbek i potwierdzanie ich zgodności ze zgłoszeniami celnymi oraz wykrywanie substancji niebezpiecznych. Służba Celna posiada sieć regionalnych laboratoriów celnych wykonujących badania w zróżnicowanym zakresie badawczym. Obecne wyposażenie tych laboratoriów nie gwarantuje możliwości badania wszystkich pobranych próbek towarów. W ramach Programu zaplanowano doposażenie laboratoriów celnych w najwyższej jakości narzędzia analityczne, co istotnie zwiększy potencjał badawczy tych jednostek. Uruchomienie nowo zakupionego sprzętu pozwoli na sprawniejsze i bardziej efektywne przeprowadzanie badań, dostosowanie do wymogów regulacji prawnych w tym zakresie, a także wprowadzenie nowych, niestosowanych do tej pory technik badawczych. Zaplanowano, m.in. zakup chromatografów, spektrometrów, analizatorów ciekłokrystalicznych oraz innego sprzętu analitycznego. Szacowane kwoty niezbędne na pokrycie kosztów związanych z zakupem sprzętu w latach 2009-2011 przedstawia poniższa tabela.

Służba Celna	2009	2010	2011	Razem
Planowane wydatki	2 500 000 zł	4 000 000 zł	4 500 000 zł	11 000 000 zł

Powyższe środki pozwolą na posiadanie i utrzymanie wyposażenia adekwatnego do wyzwań stojących przed laboratoriami celnymi stawianymi przez administrację celną oraz inne służby korzystające z tych laboratoriów. Zwiększenie potencjału badawczego laboratoriów, skutkować będzie wzrostem możliwości badawczych w zakresie realizacji zleceń dla instytucji zewnętrznych i innych służb. Dla przykładu w 2007 r. dla Policji laboratoria celne przebadaly łącznie 997 próbek (w 2006 r. - 434 próbki), dla Straży Granicznej 145 próbek (w 2006 r. - 76 próbek).

Łączna ilość przebadanych próbek dla zewnętrznych instytucji i służb w latach 2006 i 2007 wyniosła 1784 próbki (2006 r.- 599 próbek, 2007 r. - 1185 próbek).

Doposażenie w aparaturę analityczno - badawczą skutkować będzie także zwiększeniem możliwości wykonywania przez laboratoria celne odpłatnych badań realizowanych w trybie analizy na wniosek strony, głównie w ramach mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej. Dla przykładu w roku 2006 laboratoria celne dokonały analiz dla podmiotów za łączną kwotę wynoszącą ok. 300 000 zł, a w roku 2007 kwota ta wynosiła ok. 400 000 zł. Dochód z przeprowadzonych badań stanowi dochód budżetu państwa.

W latach 2005 – 2007 wszystkie laboratoria celne przebadaly łącznie 27 951 próbek różnorodnych towarów 33 % wykonanych w roku 2007 przez laboratoria celne analiz dot. poboru akcyzy, ok. 20 % stanowiły badania związane z realizacją zobowiązań wynikających z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej.

Zakup, wymiana i modernizacja sprzętu do kontroli

W latach 2004 – 2007 ze środków budżetowych oraz ze środka specjalnego administracji celnej (w latach 2004-2005) dokonano centralnego zakupu specjalistycznego sprzętu do kontroli celnej na łączną kwotę ponad 4,3 mln zł, zaś w roku 2008 planowany jest zakup sprzętu kontrolnego za kwotę 7 mln. zł. W latach 2004 – 2007 zakupiono, sprzęt służący do kontroli towarów bez dokonywania rozładowywania środków transportu bądź pełnego rozładowywania środków transportu w postaci, 17 fiberoskopów i 17 boroskopów o wartości 1 503 650 zł. oraz 17 wideoendoskopów o wartości 1 560 478 zł, 22 kamery podczerwieni o wartości 144 936 zł. Ponadto zakupiono 8 sygnalizatorów promieniowania jonizującego o wartości 46 848 zł. W roku 2008 planowany jest zakup mobilnego urządzenia rentgenowskiego do prześwietlania pojazdów i kontenerów dla Izby Celnej w Gdyni (Oddział w Gdańsku – Port Północny).

W ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego alokacja 2005 prowadzone jest postępowanie przetargowe na zakup 4 mobilnych urządzeń rentgenowskich do prześwietlania pojazdów i kontenerów dla grup mobilnych z 4 izb celnych (Warszawa, Przemyśl, Biała Podlaska oraz Poznań). Budżet projektu wynosi 40 692 900 zł brutto.

Obecnym priorytetem w zakresie sprzętu do kontroli jest doposażenie przejść kolejowych, zlokalizowanych na zewnętrznej granicy UE, w urządzenia skanujące wagony. Dzięki kontroli celnej prowadzonej za pomocą nowoczesnego sprzętu rentgenowskiego obniżeniu ulegają koszty kontroli, ponieważ prześwietla się całe wagony bez potrzeby ich rozładunku, skraca się czas wykonywania rewizji celnej i zwiększa się bezpieczeństwo pracy funkcjonariuszy. Należy podkreślić, iż wschodnia granica Polski, stanowiąca zewnętrzną granicę UE jest szczególnie narażona na przemyt towarów akcyzowych, w szczególności papierosów (stawka akcyzy w krajach sąsiedzkich jest znacząco niższa niż w krajach należących do UE). W ramach Programu planuje się doposażenie w przedmiotowe urządzenia 3 kolejowe przejścia graniczne o największym natężeniu obrotu towarowego.

Ponadto, ze względu na korzyści, jakie niesie za sobą wykorzystywanie urządzeń rentgenowskich (skrócenie czasu kontroli i bezpieczeństwo kontrolujących), w ramach Programu planuje się również zakupienie stacjonarnych, przestawnych i mobilnych urządzeń do skanowania samochodów ciężarowych jak również urządzeń do skanowania bagaży. Zakupione urządzenia będą stanowiły wyposażenie granicy zewnętrznej jak również grup mobilnych prowadzących kontrole na terenie całego kraju. Na szczególne znaczenie sprzętu do prześwietlania ładunków wykorzystywanego na granicy uwagę zwraca również Komisja Europejska w bluprintach celnych.

Oprócz urządzeń rentgenowskich Służba Celna w swojej codziennej pracy wykorzystuje taki sprzęt jak wideoendoskopy, fiberoskopy, boroskopy czy detektory narkotyków, materiałów wybuchowych i substancji chemicznych oraz detektory przemytu. Również wyposażenie w tego rodzaju sprzęt zostało ujęte w planach na lata 2009-2011.

Zestawienie budżetu niezbędnego do zakupu ww. urządzeń do kontroli dla Służby Celnej w latach 2009-2011 prezentuje poniższa tabela.

Służba Celna	2009	2010	2011	Razem
Planowane wydatki	44 500 000 zł	67 000 000 zł	74 488 000 zł	185 988 000 zł

Budowa nowych i modernizacja użytkowanych obiektów

Jednostki administracji celnej są zlokalizowane w 223 obiektach, z których 166 jest w trwałym zarządzie izb celnych. Standard poszczególnych obiektów, zarówno tych wynajmowanych jak i w trwałym zarządzie, jest zróżnicowany. Poczynając od obiektów w pełni dostosowanych do potrzeb, a skończywszy na obiektach wymagających bardzo dużych nakładów finansowych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż obiekty, które są niezbędne Służbie Celnej, to nie tylko pomieszczenia biurowe. Dla właściwej obsługi obrotu towarowego niezbędne są place, rampy, budynki kontroli szczegółowej /wraz z wyposażeniem/ które pozwalają w sposób właściwy realizować zadania. W praktyce, często występują więc ograniczenia, które powodują, iż nie wszystkie wymagane czynności kontrolne związane z danym towarem można dokonać w danej jednostce, co wynika z braku odpowiedniej infrastruktury. To z kolei powoduje, iż podmioty muszą dokonywać czynności w innych, oddalonych od siedziby firmy, położonych jednostkach administracji celnej.

Służba Celna poszukując źródeł sfinansowania swoich potrzeb w obszarze budownictwa ubiegała się o pozyskanie środków pomocowych w ramach I i II naboru wniosków do Norweskiego

Mechanizmu Finansowego. W ramach II naboru wniosków do Norweskiego Mechanizmu Finansowego wniosek „Budowa Urzędu Celnego oraz Oddziału Celnego wraz z infrastrukturą techniczną i wyposażeniem oraz rozbudowa budynku Izby Celnej w Białej Podlaskiej” otrzymał akceptację na poziomie krajowym. Inwestycja ta realizowana będzie od III kwartału 2008 roku do II kwartału 2011 roku. Budżet inwestycji wynosi 37 790 897,26 zł, z czego 85 % stanowi wkład Norweskiego Mechanizmu Finansowego a 15 % - czyli 5 668 634,59 zł wkład beneficjenta.

Ogółem maksymalne zapotrzebowanie przez jednostki podległe w zakresie budowy nowych i modernizacji użytkowanych obiektów, których realizacja powinna nastąpić w latach 2009-2011 zostały określone na poziomie 351 638 680 zł. Wskazane w projekcie ustawy środki na poziomie 210 983 208 zł pozwolą na pozyskanie terenów pod budowę obiektów służbowych, budowę nowych oraz modernizację już posiadanych.

Środki finansowe zaplanowane w ramach Programu modernizacyjnego zostaną w szczególności wykorzystane na rozwój infrastruktury wewnętrznych oddziałów celnych w pasie przygranicznym stanowiących naturalne zaplecze i wsparcie dla przejść granicznych. Przyjęte podejście zmierza do utworzenia w pobliżu przejść granicznych wydajnych wewnętrznych oddziałów celnych pełniących rolę punktów dystrybucyjnych dla strumieni przesyłek będących przedmiotem obrotu towarowego pomiędzy Unią Europejską a Rosją, Białorusią i Ukrainą. Planowane działania mają również na celu utworzenie zapleczy logistyczno - administracyjnych w oddziałach celnych wewnętrznych, które zapewniłyby przejęcie części odpraw celnych towarów, które są obejmowane procedurami wywozowymi w ostatnim urzędzie celnym na terytorium Wspólnoty. Przy planowaniu przedmiotowych inwestycji wzięto również pod uwagę organizację Euro 2012 i przygotowanie odpowiedniego zaplecza.

Drugim kierunkiem wsparcia inwestycyjnego w zakresie prac infrastrukturalnych jest budowa odpowiedniego zaplecza w dużych miastach Polski (Warszawa, Kraków), które obecnie nie posiadają własnych budynków a ze względu na swoją lokalizację (liczba podmiotów gospodarczych korzystających z ich usług) niezbędne jest zapewnienie im odpowiednich warunków lokalowych.

Fundusz operacyjny

Do ustawowo określonych zadań Służby Celnej należy rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, przestępstw i wykroczeń związanych z przywozem i wywozem towarów oraz ściganie ich sprawców, a także rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie określonym innymi ustawami (np. przepisów dotyczących ochrony dóbr kultury oraz ochrony własności intelektualnej, a także

przestępstw i wykroczeń związanych z wprowadzaniem na obszar celny UE oraz wyprowadzaniem z obszaru celnego UE towarów objętych ograniczeniami lub zakazami, w szczególności takich jak: odpady szkodliwe, substancje chemiczne, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe oraz broń, amunicja, materiały wybuchowe i technologie objęte kontrolą międzynarodową).

Przyznanie funkcjonariuszom celnym uprawnień do realizowania czynności operacyjno-rozpoznawczych, rozumianych jako oparte na prawie i wiedzy kryminalistycznej zespół jawnych i niejawnych przedsięwzięć podejmowanych w celu realizacji ustawowych zadań w zakresie zwalczania przestępczości, i polegający na uzyskiwaniu, gromadzeniu, przetwarzaniu i sprawdzaniu w sposób jawny informacji niejawnych, stanowić ma wyznacznik zmian zachodzących w Służbie Celnej, stojącej na straży już nie tylko narodowych ale i europejskich interesów. Ustawowe uprawnienia w zakresie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych są niezbędnym i bardzo skutecznym narzędziem w walce z przestępczością, a korzystanie z różnorodnych form i metod pracy operacyjnej może przyczynić się do jej rozpoznania. Korzystanie z funduszu operacyjnego, przez 16 komórek organizacyjnych w izbach celnych, jest właśnie jedną z form i metod pracy operacyjnej.

Określenie rocznego funduszu operacyjnego na poziomie 1 280 000 zł rocznie pozwoli na zabezpieczenie potrzeb Służby Celnej w tym zakresie.

Świadczenia z tytułu włączenia środków specjalnych

Ustawa zakłada również wypłatę świadczeń dla osób przeniesionych do izb celnych na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych raz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. Nr 137, poz. 1302) do dnia 31 grudnia 2003 r. oraz w 2004 roku na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 z późn. zm.) i ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 72, poz. 902 z późn. zm.). Wynagrodzenie w/w osób, pierwotnie finansowane było z dwóch źródeł: ze środków budżetowych oraz w formie premii ze środków specjalnych. Od dnia 1 stycznia 2004 r. 60 % środków przeznaczonych na finansowanie premii zostało włączone do budżetu, w wyniku czego nastąpiło podwyższenie wynagrodzeń finansowanych z budżetu we wszystkich jednostkach podległych Ministrowi Finansów, które otrzymywały premię ze środka specjalnego, w tym również wynagrodzeń pracowników przeniesionych do izb celnych.

Zmiany ustawowe dokonane w związku z przekazaniem służb szczególnego nadzoru podatkowego do Służby Celnej spowodowały, że na podstawie art. 15 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych

podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. Nr 137, poz. 1302) r.

ww. pracownicy wyłączeni zostali z udziału w premiach za rok 2004.

Podczas prac nad ustawą budżetową na rok 2006, wprowadzono zmianę, w wyniku której dokonano od 1 stycznia 2006 r. podwyższenia wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla 1 538 osób przeniesionych do izb celnych, jednakże pracownicy ci nie otrzymali wyrównania za rok 2005. Skutki finansowe dla budżetu państwa proponowanego działania są jednorazowe i wynoszą 7 281 tys. zł, w tym wynagrodzenia 6 189 tys. zł i pochodne od wynagrodzeń 1092 tys. zł. Wypłata wyrównania nastąpi jednorazowo w 2009 r.

Wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń i wynagrodzeń w Służbie Celnej

Program zakłada wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń, co ma głównie na celu wzrost znaczenia w systemie uposażeń funkcjonariuszy Służby Celnej czynnika motywacyjnego, przez wprowadzenie czytelnego systemu pozwalającego na określenie wzrostów uposażenia w pionie i poziomie w okresie kariery zawodowej funkcjonariusza oraz będzie skutecznym elementem działań o charakterze dyscyplinującym i antykorupcyjnym. W projekcie ustawy przewiduje się dodatkowe środki na zwiększenie uposażeń i wynagrodzeń osobowych w ciągu trzech lat w kwocie 262 527 tys. zł, umożliwiające wzrost mnożnika dla funkcjonariuszy do wielokrotności kwoty bazowej w 2011 r. wynoszącej 2,81. Jednocześnie sposób obliczania wielokrotności kwoty bazowej będzie taki, jak w Straży Granicznej i Policji, co oznacza wyłączenie z obliczeń środków na zapomogi oraz kwot planowanego odpisu na fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celnej (3% planowanych środków na uposażenia). Przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Celnej po wdrożeniu w 2009 r. (przy uwzględnieniu w obliczeniach kwoty bazowej z 2008 r.) wyniosłoby 4.597,74 zł i byłoby wyższe od aktualnego o ok. 621,74 zł, tj. o 15,64 %. Jednocześnie, w związku z planowanym procesem przenoszenia funkcjonariuszy celnych do korpusu służby cywilnej oraz członków korpusu służby cywilnej do Służby Celnej, podwyższeniu ulegną także wynagrodzenia osób, które nie będą funkcjonariuszami. Łączne skutki podwyższenia uposażeń i wynagrodzeń w ciągu 3 lat wynoszą 262 527 tys. zł.